

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z BIOLOGII

Przedmiotowy system oceniania z biologii opracowano w oparciu o:

- Podstawę programową kształcenia ogólnego
- Program nauczania biologii w szkole podstawowej klasa 5, 6, 7 i 8, wyd. Nowa Era. Kl. 5, wyd. WSiP kl. 6, 7, 8
- Wewnątrzszkolny System Oceniania

Przedmiotem oceniania są:

- wiadomości
- umiejętności
- postawa ucznia i jego aktywność
- podejmowanie samodzielnych zadań i inicjatyw w zdobywaniu wiedzy
- przygotowanie do zajęć

I. SPOSOBY I KRYTERIA SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW:

1. Sprawdziany lub testy podsumowujące dział programowy:
 - sprawdziany pisemne, sprawdziany online lub testy są obowiązkowe;
 - zapowiadane powinny być z tygodniowym
 - wyniki sprawdzianów lub testów powinny być dokonane w ciągu tygodnia od jego przeprowadzenia;
 - szczegółowe kryteria przeliczania procentów na ocenę:
100% - 90% - bardzo dobry 89% - 70% - dobry 69% - 50% - dostateczny 49% - 31% - dopuszczający 30% - 0% - niedostateczny
 - sprawdziany lub testy nauczyciel przechowuje przez okres jednego roku szkolnego; • jeżeli uczeń nie pisał sprawdzianu/ testu z przyczyn usprawiedliwionych może to zrobić w terminie ustalonym przez nauczyciela;
 - jeżeli uczeń nie pisał sprawdzianu/ testu z przyczyn nieusprawiedliwionych uczeń przystępuje do sprawdzianu/ testu na pierwszej lekcji, na którą przyszedł;
 - każdy uczeń ma prawo poprawić sprawdzian lub test, formę oraz termin ustala nauczyciel (obie oceny są wpisywane do dziennika, a pod uwagę brana jest ocena poprawiona);
 - jeżeli uczeń, który w czasie sprawdzianu lub testu zostanie przyłapany na niesamodzielnym pisaniu otrzymuje ocenę niedostateczną;
2. Kartkówki:
 - krótka forma sprawdzianu wiedzy i umiejętności ucznia trwająca do 20 min. i obejmująca zagadnienia dotyczące 2-3 ostatnich tematów lekcyjnych;
 - kartkówki mogą być zapowiadane na poprzedzającej lekcji;
 - uniwersalne kryteria przeliczania punktów na ocenę są takie same jak przy sprawdzianie lub teście

- uczeń, który w czasie kartkówki zostanie przyłapany na niesamodzielnym pisaniu otrzymuje ocenę niedostateczną;
3. Praca na lekcji (indywidualna lub zespołowa):
 - obejmuje bieżący materiał nauczania;
 - ocenie podlega aktywność, zaangażowanie, umiejętność pracy samodzielnej lub pracy w grupie;
 - kryteria pracy w zespole obejmują: pełnienie różnych ról w zespole, umiejętność słuchania innych i szanowania ich poglądów, prezentacja ciekawych pomysłów i rozwiązań problemów, umiejętność podejmowania decyzji, odpowiedzialność za rezultaty
 4. Inne rodzaje aktywności ucznia:
 - za udział w konkursach szkolnych lub miejskich i uzyskanie tytułu laureata uczeń uzyskuje ocenę bardzo dobrą;
 - za udział w konkursach powiatowych, wojewódzkich lub ogólnopolskich i uzyskanie tytułu laureata uczeń uzyskuje ocenę celującą.

II. OGÓLNE WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY:

1. Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
 - uzyskuje oceny celujące z dodatkowej pracy zleconej przez nauczyciela;
 - konstruuje logiczne, spójne treści wypowiedzi, ilustruje je licznymi przykładami, schematami, rysunkami;
 - formułuje problemy i hipotezy oraz weryfikuje je na drodze eksperymentalnej i teoretycznej,
 - osiąga sukcesy w konkursach biologicznych.
2. Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien:
 - sprawnie posługiwać się zdobytymi wiadomościami;
 - stosować bogatą terminologię biologiczną;
 - kojarzyć fakty dotyczących wiadomości z innymi zajęciami np. chemią, geografiją, fizyką;
 - wypowiadać się w sposób logiczny i spójny;
 - udowadniać w pełni przebieg procesów biologicznych;
 - przewidywać przebieg doświadczeń biologicznych;
 - wykonywać doświadczenia biologiczne i wyciągać z nich wnioski;
 - precyzyjnie analizować teksty naukowe;
 - wyjaśniać zależności przyczynowo – skutkowe, w oparciu o zdobytą wiedzę.
3. Na ocenę dobrą uczeń powinien:
 - poprawnie stosować większość terminów biologicznych;
 - łączyć wiadomości z różnych działów biologii np. budowy komórkowej z funkcją narządu;
 - analizować informacje przedstawione w postaci schematów, wykresów;
 - porównywać procesy biologiczne np. oddychanie tlenowe z beztlenowym;
 - przedstawiać skutki procesów biologicznych; • samodzielnie i poprawnie stosować zdobytą wiedzę w praktyce;
 - nie popełniać błędów merytorycznych;

- klasyfikować np. wybrane organizmy.
4. Na ocenę dostateczną uczeń powinien:
 - rozumieć podstawowe terminy biologiczne;
 - wyjaśniać wybrane metody badawcze stosowane w biologii;
 - określać lokalizację procesów biologicznych zachodzących w organizmach np. w jakiej strukturze komórkowej zachodzi fotosynteza;
 - ilustrować budowę np. struktur komórkowych, DNA;
 - rozróżniać na podstawie rysunków schematów np. procesy biologiczne, struktury komórkowe, narządy;
 - posługiwać się zdobytą wiedzą biologiczną w życiu codziennym – dbałość o własne zdrowie i ochrony środowiska naturalnego;
 - dostrzegać związki i zależności między człowiekiem a przyrodą.
 5. Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien:
 - opanować wiadomości i umiejętności niezbędne w dalszej nauce przedmiotu;
 - rozumieć wybrane terminy biologiczne ;
 - definiować, wyjaśnić wybrane pojęcia biologiczne;
 - streszczać przebieg prostych procesów biologicznych;
 - rozróżniać na schematach, rysunkach np. struktury komórkowe, tkanki;
 - wymieniać np. gatunki przynależące do danych grup systematycznych;
 - oceniać skutki zachowań ryzykownych.
 6. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:
 - nie opanował wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej;
 - prezentuje wiadomości chaotycznie i popełnia liczne błędy merytoryczne;
 - nie zna podstawowych pojęć biologicznych.

III. DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DLA UCZNIÓW POSIADAJĄCYCH OPINIĘ PORADNI PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNEJ, ORZECZENIE O KSZTAŁCENIU SPECJALNYM.

- należy zróżnicować formy sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, by ograniczyć ocenianie na podstawie prac pisemnych przy czym: prace klasowe oceniane są pod względem merytorycznym, pomija się błędy ortograficzne, pisemne sprawdziany zaliczane są w formie testów wyboru, zdań niedokończonych, tekstów z lukami,
- ocenie podlegają głównie odpowiedzi ustne ucznia, ich poprawność i wysiłek włożony w przygotowanie się, należy uwzględniać trudności z zapamiętywaniem nazw biologicznych,
- uczniom udzielane są szczegółowe informacje na temat materiału nauczania z którego powinni się przygotować,
- odpowiedzi ustne będą dotyczyły małych partii materiału,
- czas odpowiedzi jest dostosowany do potrzeb każdego ucznia, w czasie odpowiedzi ustnych należy dyskretnie wspomagać, dawać więcej czasu na przypomnienie, wydobyć z pamięci nazw, terminów, dyskretnie naprowadzać, nie ma to wpływu na obniżenie oceny,

- uczniowie z problemami emocjonalnymi oceniani będą w formie pisemnej, każda próba samodzielnej wypowiedzi będzie nagradzana pochwałą,
- oceniane są próby samodzielnych wypowiedzi na dany, biologiczny temat.
- uczniowie otrzymują rzeczowe i wyczerpujące informacje o możliwości poprawy oceny niedostatecznej, jeśli taką otrzymają.
- ocenie podlega także logiczne myślenie i umiejętność wnioskowania.
- oceniane są również chęci i wysiłek włożony w pracę na lekcji a nie tylko jej efekty.

Uczeń z orzeczeniem o kształceniu specjalnym:

- w przypadku tych dzieci konieczne jest dostosowanie zarówno w zakresie formy jak i treści wymagań, które obejmują jednak wiadomości i umiejętności określone podstawą programową.
- poprawa prac klasowych odbywać się będzie przy pomocy nauczyciela.
- zastosowanie metod ułatwiających opanowanie materiału:
 - omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności,
 - pozostawiania więcej czasu na jego utrwalenie,
 - podawanie poleceń w prostszej formie,
 - unikanie trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć,
 - częste odwoływanie się do konkretnego przykładu,
 - unikanie pytań problemowych, przekrojowych,
 - wolniejsze tempo pracy,
 - odrębne instruowanie dzieci.

Poziomy wymagań z biologii dotyczące uczniów mających opinie z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub orzeczenie o kształceniu specjalnym:

Ocena niedostateczna: otrzymuje ją uczeń, który ma bardzo duże braki w nauce w zakresie wiadomości podstawowych (ustalonych w planie wynikowym i wymaganiach szczegółowych na poszczególne stopnie szkolne), nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi odtworzyć fragmentarycznej wiedzy, nie wykazuje najmniejszych chęci do nauki, w trakcie semestru nie wykazał chęci do współpracy i poprawy uzyskanych ocen niedostatecznych, odnosi się lekceważąco do przedmiotu.

Ocena dopuszczająca: otrzymuje ją uczeń, który ma duże braki w zakresie wiadomości podstawowych, wykazuje chęci do współpracy z nauczycielem, stara się poprawiać swoje oceny, przy pomocy nauczyciela wykonuje proste zadania.

Ocena dostateczna: otrzymuje ją uczeń, który opanował podstawowe wiadomości, potrafi je odtworzyć przy pomocy nauczyciela, wykazuje chęć poprawy ocen niedostatecznych jeśli takie otrzyma.

Ocena dobra: otrzymuje ją uczeń, który opanował podstawowe wiadomości, potrafi odpowiedzieć na zadawane pytania z pomocą nauczyciela, ale próbuje samodzielnie łączyć zagadnienia biologiczne w logiczne ciągi, przy pomocy nauczyciela poprawnie formuje wnioski, jest aktywny na lekcji, stara się rozwiązywać biologiczne problemy najlepiej jak potrafi z własnej woli, wykazuje zainteresowanie przedmiotem.

Ocena bardzo dobra: otrzymuje ją uczeń, który opanował materiał nauczania w stopniu zadawalającym, jego wypowiedzi są samodzielne lub z niewielkim udziałem nauczyciela, uczeń wykazuje zainteresowanie przedmiotem, stara się rozwiązywać na zajęciach postawione przez nauczyciela problemy biologiczne. Ocena celująca: wiedza ucznia wykracza poza program nauczania w mowie i w piśmie.

Dostosowanie przedmiotowych zasad oceniania z biologii do możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi:

- uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania specjalnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.
- nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.
- w stosunku do wszystkich uczniów posiadających dysfunkcję zastosowane zostaną zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów.
- uczniowie posiadający informację o obniżeniu poziomu wymagań edukacyjnych otrzymują z prac pisemnych odpowiednie oceny z punktacją obniżoną o 20 % punktów.
- w przypadku uczniów posiadających orzeczenie o dysleksji i dysgrafii przy ocenie zadań i prac pisemnych błędy wynikające z orzeczonych dysfunkcji nie rzutują na ocenę.
- uczniowie posiadającym opinie o wydłużonym czasie pracy wydłuża się czas prac pisemnych lub przewiduje się mniejszą ilość zadań.
- uczniowie mający orzeczenie o trudnościach w pisaniu mogą zaliczać kartkówki i sprawdziany ustnie.
- uczniom z upośledzeniem w stopniu lekkim obniża się wymagania programowe, a prace pisemne ocenia się na poziomie 50 % uzyskanych punktów, stosując przeliczanie na oceny wg przyjętej skali.

IV. SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIĄ, OPIEKUNÓW PRAWNYCH I INNYCH ZAINTERESOWANYCH O OSIĄGNIĘCIACH UCZNIÓW:

- Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców / opiekunów prawnych.
- Każda ocena z ustnych form sprawdzania umiejętności lub wiadomości ucznia podlega wpisaniu do dziennika elektronicznego.
- Sprawdzone i ocenione prace kontrolne i inne formy pisemnego sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów przedstawiane są do wglądu uczniom na zajęciach dydaktycznych.
- Rodzice (prawni opiekunowie) mają możliwość wglądu w pisemne prace swoich dzieci: na najbliższym po sprawdzianie dyżurze nauczyciela; na zebraniach ogólnych; podczas indywidualnych spotkań z nauczycielem.

V. DZIAŁANIA NAUCZYCIELA W CELU POPRAWY NIEZADOWALAJACYCH WYNIKÓW NAUCZANIA:

- W stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe, potwierdzone pisemną opinią Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub innej upoważnionej poradni specjalistycznej, nauczyciel obniża wymagania edukacyjne. Polega to między innymi na:
 - obniżeniu stopnia trudności sprawdzianów, kartkówek, pracy domowej
 - zmniejszeniu wymagań co do ścisłości i precyzji wypowiedzi,
 - zleceniu wykonania prostego zadania o charakterze praktycznym.
- W stosunku do uczniów bez opinii P P-P, ale również osiągających słabe wyniki w nauce nauczyciel:
 - stosuje na lekcji pracę na poziomach (praca w grupie z uczniami o podobnym poziomie uzdolnień, zadania łatwiejsze dla uczniów słabszych),
 - umożliwia pracę inną techniką,
 - organizuje pomoc koleżeńską,
 - koryguje błędy na bieżąco,
 - motywuje do pracy przez rozmowy z uczniem i jego rodzicami,
 - zachęca do aktywności pozalekcyjnej.

KONTRAKT Z UCZNIAMI.

1. Oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców.
2. Uczeń może poprawić każdą słabą ocenę, jaką uzyskał ze sprawdzianu, kartkówki i odpowiedzi ustnej.
3. Nie ma możliwości poprawiania ocen na tydzień przed klasyfikacją.
4. Uczeń, który opuścił 50% lekcji, nie może być klasyfikowany z przedmiotu.
5. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości i jawności.
6. Prace klasowe, testy, kartkówki i odpowiedzi ustne są obowiązkowe.
7. Uczeń ma prawo do poprawy pracy klasowej, testu tylko raz. Uczeń ma prawo poprawić ocenę ze sprawdzianu lub pracy klasowej (testu), w ciągu dwóch tygodni od daty oddania pracy, w terminie ustalonym przez nauczyciela przedmiotu.
8. Uczeń ma prawo raz w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy prac klasowych).
9. Prace klasowe, testy, kartkówki nie są zabierane przez uczniów do domu. Rodzice mają prawo do wglądu w prace klasowe uczniów na spotkaniach indywidualnych lub zebraniach.
10. Osiągnięte sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych wpływają na podwyższenie oceny z przedmiotu przy ocenianiu semestralnym.
11. Każdy uczeń ma prawo do wglądu swoich ocen z poszczególnych obszarów nauczania.
12. Ocena klasyfikacyjna nie jest średnią arytmetyczną ocen częściowych, (dodatkowo brane będzie pod uwagę zaangażowanie i wkład pracy ucznia).
13. Ocenę półroczną (roczną) wystawia nauczyciel zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.
 13. Na pierwszej godzinie lekcyjnej uczniowie zostają zapoznani z PSO oraz wymaganiami na poszczególne oceny.

Opracowała: mgr Aleksandra Golus